

Bruselj, 28. november 2019
(OR. en)

14347/19

SOC 761
EMPL 575
EDUC 460
JEUN 136
ECOFIN 1057

DOPIS

Pošiljatelj:	Odbor za zaposlovanje
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov
Zadeva:	Pregled izvajanja jamstva za mlade, ki ga je opravil Odbor za zaposlovanje – ključna sporočila potrditev

---

V prilogi vam pošiljamo ključna sporočila o navedeni temi, kot jih je posredoval Odbor za zaposlovanje (v nadaljnjem besedilu: Odbor EMCO).

Sklepi za posamezne države iz pregleda izvajanja jamstva za mlade, ki ga je opravil Odbor za zaposlovanje, so v dokumentu 14347/19 ADD 1.

Povzetek rezultatov izvajanja programov jamstva za mlade je v dokumentu 14347/19 ADD 2.

Podatki v zvezi s spremljanjem programov jamstva za mlade so v dokumentu 14347/19 ADD 3.

Odbor stalnih predstavnikov naj Svetu za zaposlovanje, socialno politiko, zdravje in varstvo potrošnikov (v nadaljnjem besedilu: Svet EPSCO) priporoči, da na seji 10. decembra 2019 potrdi pregled izvajanja jamstva za mlade, ki ga je opravil Odbor za zaposlovanje.

Ključna sporočila o jamstvu za mlade

Potem ko so se ministri Sveta EPSCO leta 2013 dogovorili glede priporočila Sveta o vzpostavitvi jamstva za mlade, so Odbor EMCO zadolžili za spremljanje izvajanja tega priporočila.

Svet EPSCO je leta 2016 in nato spet leta 2018 odobril sklop ključnih sporočil, ki jih je na podlagi spremljanja pripravil Odbor EMCO. V teh sporočilih je izražena trdna zavezanost držav članic izvajanju jamstva za mlade in potreba po tem, da se ta zavezanost ohranja na dolgi rok. Poudarjena sta tudi pomen močnega partnerstva v državah članicah in ključna vloga javnih zavodov za zaposlovanje. Iz preteklih ključnih sporočil je razvidno, da je več držav članic spremenilo pristop in sedaj več pozornosti namenjajo dodatnemu izpopolnjevanju in podpori za mlade, ki so prikrajšani na več področjih. Ozaveščanje mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo, se je v številnih državah članicah pokazalo za ključen izziv, vendar manjši v tistih, ki so oblikovale močne spodbude za njihovo vključitev v shemo za mlade. Poleg tega se je izkazalo, da mnogo držav članic nima celostne strategije za izvajanje jamstva za mlade.

Odbor EMCO je nadaljeval spremljanje v okviru večstranskega nadzora in je v pregledu, izvedenem oktobra 2019, posebno pozornost namenil kakovosti ponudb za pripravništvo in kakovosti programov. Aktualna ključna sporočila so pripravljena na podlagi rezultatov tega pregleda, sklepi za posamezne države iz tega pregleda pa so v prilogi. V prilogi je pred rezultati zbiranja podatkov iz leta 2018 po državah članicah objavljen tudi povzetek glavnih rezultatov na ravni EU.

Pregled izvajanja jamstva za mlade iz leta 2019: horizontalni sklepi

Z izboljševanjem makroekonomskih obetov se izboljšuje tudi položaj mladih na trgu dela, zato so lahko države članice bolj osredotočene na obravnavanje potreb trga dela in ranljivih skupin mladih. Izvajanje jamstva za mlade se med državami članicami, pa tudi med njihovimi regijami, razlikuje. Države članice so sprejele ukrepe za pospešitev dejavnosti zgodnjega ukrepanja in ozaveščanja, vključitev storitev za mlade po pristopu „vse na enem mestu“ oziroma boljše uskladitev teh storitev ter pritegnitev delodajalcev in vzpostavitve partnerstev z vsemi ključnimi deležniki, zlasti z namenom zagotavljanja privlačnega in dobro delujočega poklicnega izobraževanja in usposabljanja. V državah članicah so preventivni ukrepi in ukrepi za aktiviranje mladih del programa jamstva za mlade. Države članice so sprejele tudi ukrepe za izboljšanje kakovosti pripravništev, dejavnije pa sodelujejo tudi zavodi za zaposlovanje in socialne službe. Javni zavodi za zaposlovanje so učinkovitejši pri zagotavljanju prilagojenih storitev, obenem pa so jih uspešneje prilagodili potrebam trga dela.

Iz pregleda je razvidno, da ukrepi, ki se izvajajo v okviru jamstva za mlade, prinašajo rezultate. Kljub temu pa se bo treba spopasti z izzivi glede oblikovanja strategij ozaveščanja in prilagojenih storitev, namenjenih mladim, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo. V večini držav članic mladim z nižjo izobrazbo najbolj grozi, da postanejo brezposelni ali del skupine mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo. Zato je bilo veliko ukrepov preusmerjenih, in to predvsem v najbolj ranljive skupine, kot so mladi z malo delovnih izkušenj ali brez njih, migrantskim ozadjem ali zdravstvenimi/socialnimi težavami, pri katerih obstaja veliko tveganje, da na dolgi rok postanejo del skupine mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo. Zaradi posebnosti skupin, ki so najbolj oddaljene od trga dela, bo morda za najbolj zapletene primere potrebna daljša pripravljalna faza.

Države članice so sprejele ukrepe za izboljšanje ponudb jamstva za mlade ter tako zagotovile posameznikom prilagojene poti in se v nekaterih primerih bolj posvetile zgodnjemu ukrepanju. Veliko truda je bilo vloženo v spodbujanje mladih, da začnejo z izobraževanjem ali usposabljanjem oziroma se vrnejo vanj, ter za zagotovitev primerne poklicnega usmerjanja in več priložnosti za učenje na delovnem mestu in pridobivanje delovnih izkušenj. Nadalje si je treba prizadevati, da se izkoristi ves potencial ocenjevanja in napovedovanja potreb po spretnostih. V prihodnjem razvoju programov jamstva za mlade bi lahko razmislili o podpori bolj preventivnemu pristopu za zmanjšanje osipa.

Več držav članic je oblikovalo obetavne pristope za prepoznavanje **mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo, in njihovo ozaveščanje** z uporabo inovativnih orodij za komuniciranje in ozaveščanje (družbeni mediji, mobilne ekipe, poulični sodelavci, mediatorji za mlade) ter informacijskih in komunikacijskih tehnologij, ki omogočajo povezovanje različnih podatkovnih zbirk za lažje sledenje mladim, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo, ter opredelitev njihovih potreb in uporabo storitev. Ker številne države članice še vedno niso našle ustrezne rešitve za spoštovanje pravil o varstvu podatkov, jih to ovira pri njihovem prizadevanju za uspešnejše doseganje mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo, in oseb iz ranljivih skupin, ki najbolj potrebujejo prilagojene storitve. Kljub tem prizadevanjem je v nekaterih državah članicah delež populacije mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo, ali določenih podskupin (kot so neaktivni ali mladi, ki se soočajo z več ovirami), ki jih doseže jamstvo za mlade, še vedno razmeroma nizek.

Močna **partnerstva** s ključnimi deležniki pri oblikovanju in izvajanju programa so v večini držav članic bistven del jamstva za mlade. Sodelovanje med javnimi organi, pristojnimi za izvajanje jamstva za mlade, in ponudniki storitev ter med različnimi ravnmi upravljanja je bilo poglobljeno, vendar bi ga bilo mogoče v nekaterih primerih še izboljšati. Povečala se je uporaba celostnega ali usklajenega izvajanja storitev, na primer v obliki pristopa „vse na enem mestu“, vendar je možno še izboljšati usklajenost storitev na področju zaposlovanja in izobraževanja ter socialnih storitev, da bi se podprlo zlasti ranljive skupine mladih.

Nekatere države članice zagotavljajo **posameznikom prilagojene načrte z ukrepi**, ki jih redno posodablajo. Nekatere države članice izvajajo tudi ocene potreb trga dela. Vendar bi si bilo treba še naprej prizadevati za nadaljnje izboljšanje učinkovitosti javnih zavodov za zaposlovanje, tako da se zagotovi zadostno število zaposlenih in okrepi njihova zmogljivost, da sistematično nudijo posamezniku prilagojeno svetovanje in oblikovanje načrtov z ukrepi glede na različne profile iskalcev zaposlitve.

Večina držav članic ima težave glede **kakovostnih ponudb** v okviru jamstva za mlade. Nekatere od njih ponudbe, ki privedejo v zaposlitev, ocenjujejo za kakovostne, druge dajejo večji poudarek zagotavljanju kakovostnih vajeništev in pripravništev, preprečevanju osipa in spodbujanju nadaljnjega izobraževanja. Za nekatere države članice so „kakovostne“ ponudbe za zaposlitev tiste, ki trajajo vsaj šest mesecev.

Pripravništva so na voljo v okviru jamstva za mlade in v širšem okviru aktivnih politik trga dela. Okviri pripravništva v EU se precej razlikujejo, v številnih primerih pa morali izboljšati tudi skladnost z načeli okvira za kakovost pripravništev.

Nekatere države članice so uvedle **certificiranje programov poklicnega izobraževanja in usposabljanja**, da bi zagotovile njihovo kakovost v okviru jamstva za mlade. Več javnih zavodov za izobraževanje izvaja svoje ocene, da bi zagotovili kakovost in učinkovitost programov izobraževanja in usposabljanja.

Drugo vprašanje, izpostavljeno v pregledu, se navezuje na **vzdržnost** financiranja ukrepov in programov jamstva za mlade, zlasti na njihovo odvisnost od Evropskega socialnega sklada in nadaljevanje po izteku sedanjega programskega obdobja. V številnih primerih bi bil potreben bolj strateški pristop, ki bi bil manj odvisen od ad hoc ukrepov in projektov.

Države članice se vse bolj zavedajo pomena zanesljivega sistema **spremljanja in ocenjevanja**. Bolj si morajo prizadevati za izboljšanje svojih zmogljivosti za spremljanje ciljev mladih, ki izstopijo iz programa jamstva za mlade, in nadaljnje spremljanje teh udeležencev, da bi bolje ocenile učinek. Nekatere države članice vzpostavljajo sisteme spremljanja, ki povezujejo različne upravne podatke, druge države pa morajo še rešiti vprašanja v zvezi z varstvom podatkov.

Države članice izkoriščajo možnosti vzajemnega učenja med državami članicami ter uporabljajo podporne službe Komisije za strukturne reforme in mednarodne institucije (vključno z OECD), da bi bolje razumele položaj mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposabljujejo, in učinkovitost ukrepov.